

KESTANE RAPORU/2019

1.Kestane Üretimimiz

Kestane kışın yaprağını döken 1000 yaşına kadar yaşayabilen çok uzun ömürlü bir ağaçtır. Ülkemizin özellikle Ege, Marmara ve Karadeniz Bölgeleri, iklim ve toprak özellikleri kestane yetiştiriciliği için uygun olduğundan önemli bir üretim potansiyeline sahiptir.

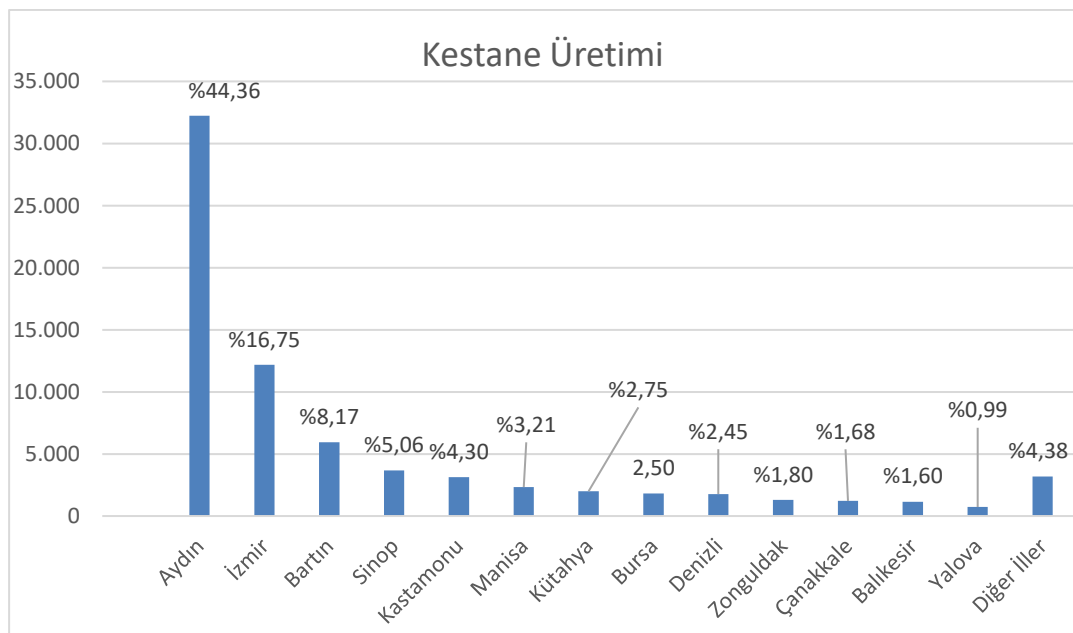
Kestane dendiğinde kestane şekeri nedeni ile akla ilk gelen il Bursa olmakla birlikte, en fazla kestane üretimi yapılan ilimiz Aydın'dır.

Çizelge-1 Kestane Üretimi (Ton)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Aydın	21.215	33,27	25.423	39,26	24.304	38,64	26.248	41,28	32.232	44,36
İzmir	9.742	15,28	11.603	17,92	11.542	18,35	11.610	18,26	12.168	16,75
Bartın	2.843	4,46	3.277	5,06	4.090	6,50	3.601	5,66	5.933	8,17
Sinop	3.993	6,26	4.001	6,18	3.755	5,97	3.655	5,75	3.676	5,06
Kastamonu	9.715	15,24	3.114	4,81	3.124	4,97	3.126	4,92	3.125	4,30
Manisa	2.482	3,89	2.502	3,86	2.354	3,74	2.309	3,63	2.333	3,21
Kütahya	2.795	4,38	2.448	3,78	2.075	3,30	1.988	3,13	1.999	2,75
Bursa	1.943	3,05	2.134	3,30	1.990	3,16	1.822	2,87	1.820	2,50
Denizli	1.891	2,97	2.120	3,27	1.898	3,02	1.761	2,77	1.777	2,45
Zonguldak	1.180	1,85	1.364	2,11	1.246	1,98	1.295	2,04	1.307	1,80
Çanakkale	930	1,46	1.151	1,78	1.113	1,77	1.118	1,76	1.217	1,68
Balıkesir	1.033	1,62	1.217	1,88	1.118	1,78	1.117	1,76	1.159	1,60
Yalova	579	0,91	638	0,99	725	1,15	732	1,15	726	1,00
Diğer iller	3.409	5,35	3.758	5,80	3.570	5,68	3.198	5,03	3.183	4,38
Toplam	63.750	99,98	64.750	100,00	62.904	100,00	63.580	100,00	72.655	100,00

Kaynak, TÜİK

Kestane üretimimiz 2019 yılında 70 bin ton geçmiştir. 2019 yılında kestane üretimimizin % 41'ü Aydın'da gerçekleşmiştir.

Grafik-1 İllere Göre Kestane Üretimi (2019)

Türkiye’de 127 bin dekar alanda kestane üretimi yapılmaktadır. Kestane alanlarının % 60’ı Aydın’da, %23’ü İzmir’de bulunmaktadır.

Çizelge-2 Kestane Üretim Alanı (da)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%
Aydın	63.970	57,59	68.477	59,18	70.633	61,15	73.433	62,10	76.765	60,38
İzmir	25.257	22,74	25.460	22	25.169	21,79	24.810	20,98	29.470	23,18
Manisa	3.880	3,49	3.852	3,33	4.054	3,51	5.330	4,51	5.480	4,31
Bursa	4.606	4,15	4.323	3,74	4.358	3,77	4.340	3,67	4.519	3,55
Kastamonu	3.280	2,95	3.288	2,84	3.252	2,82	3.261	2,76	3.261	2,56
Yalova	6.000	5,4	6.000	5,19	4.449	3,85	2.500	2,11	2.500	1,97
Kocaeli	1.250	1,13	1.210	1,05	1.197	1,04	1.211	1,02	1.219	0,96
Diğer İller	2.837	2,55	3.094	2,67	2.392	2,07	3.364	2,85	3.927	3,09
Toplam	111.080	100	115.704	100	115.504	100	118.249	100	127.141	100,00

Kaynak, TÜİK

Türkiye’de meyve alınan kestane ağacı sayısı 2 milyon kadardır. TÜİK verilerine göre meyve veren kestane ağaçlarının %20’si kadar meyve vermeyen kestane ağacı bulunmaktadır.

Çizelge-3 Kestane Ağacı Sayısı (adet)

İller	2015	2016	2017	2018	2019	2019%
Aydın	641.762	665.209	670.082	680.550	740.635	35,03
İzmir	374.300	365.150	365.150	358.750	370.750	17,53
Sinop	155.100	158.150	157.350	156.700	157.350	7,44
Bartın	86.540	86.910	118.380	108.310	194.212	9,18
Kütahya	106.900	107.527	101.851	97.448	97.460	4,61
Kastamonu	164.170	88.977	88.777	88.777	88.777	4,20
Denizli	66.912	66.955	67.095	67.131	67.571	3,20
Manisa	57.375	56.425	56.605	57.425	57.425	2,72
Bursa	53.590	52.175	53.597	51.527	52.697	2,49
Zonguldak	48.939	49.266	49.416	50.523	50.518	2,39
Balıkesir	34.560	36.390	35.670	35.663	36.690	1,74
Rize	36.290	36.410	36.760	32.620	32.960	1,56
Çanakkale	26.340	26.690	28.040	28.168	28.170	1,33
Yalova	28.000	27.500	26.125	24.516	24.516	1,16
Ordu	24.300	24.575	23.451	23.451	23.350	1,10
Diğer İller	102.865	101.682	100.413	92.813	91.373	4,32
Toplam	2.007.943	1.949.991	1.978.762	1.954.372	2.114.454	100,00

Kaynak, TÜİK

2. Dünya Kestane Üretimi

Dünya kestane üretimi 2017 yılında 2.3 milyon ton olmuştur. Üretimin %83’ü Çin tarafından gerçekleştirilmektedir. Çin’de 2017 yılında yaklaşık 2 milyon ton kestane üretilmiştir. Türkiye dünya kestane üretiminde üçüncü sırada yer almaktadır.

Çizelge-4 Dünya Kestane Üretimi (Ton)

	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
Çin	129.000	115.000	598.185	1.644.717	1.668.895	1.903.939	1.939.719	83,34
Bolivya	0	0	34.400	60.213	84.467	84.632	85.047	3,65
Türkiye	38.400	58.500	50.000	59.171	63.750	64.750	62.904	2,70
G. Kore	500	84.470	92.844	68.630	55.593	53.600	52.764	2,27

İtalya	123.854	63.384	50.000	55.240	51.601	52.240	52.356	2,25
Yunanistan	12.634	14.300	15.303	16.993	30.049	28.280	36.000	1,55
Portekiz	82.000	20.224	34.200	22.350	27.628	26.780	29.875	1,28
Japonya	27.500	47.000	26.700	23.500	16.300	16.500	18.700	0,80
İspanya	99.000	24.303	9.230	17.900	16.413	16.178	15.623	0,67
Fransa	71.230	24.428	9.152	9.464	7.943	8.642	8.406	0,36
Diğer	10.280	20.404	20.897	21.536	24.296	26.108	26.102	1,12
Toplam	594.398	472.013	940.911	1.999.714	2.046.935	2.281.649	2.327.496	100,00

Kaynak; FAOStat

2017 yılında dünyada 600 bin hektar alanda kestane üretimi gerçekleştirilmiştir. Kestane üretim alanların %56'sı Çin'de bulunmaktadır.

Çizelge-5 Dünya Kestane Üretim Alanları (ha)

	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
Çin	0	0	110.000	295.000	292.289	331.571	335.904	55,70
Bolivya	0	0	25.000	42.868	57.694	57.341	57.161	9,48
Türkiye	48.520	32.400	35.300	38.400	40.160	39.000	39.580	6,56
Portekiz	41.000	16.000	29.544	34.616	35.595	35.718	36.759	6,10
İspanya	0	0	6.254	29.000	35.898	36.174	35.241	5,84
G. Kore	350	37.000	38.000	36.530	30.764	30.741	30.204	5,01
İtalya	0	0	21.212	24.572	21.577	21.711	21.627	3,59
Japan	11.000	44.100	26.400	21.700	19.800	19.300	18.800	3,12
Yunanistan	0	0	8.350	8.703	8.255	8.790	9.200	1,53
Fransa	0	0	7.077	7.094	7.793	8.004	7.686	1,27
Diğer Ülkeler	2.000	3.500	11.514	10.842	11.254	11.285	10.915	1,81
Toplam	102.870	133.000	318.651	549.325	561.079	599.635	603.077	100,00

Kaynak; FAOStat (TUIK ve FAOStat Kestane üretim alanı verileri arasında uyumsuzluk bulunmaktadır)

3. Kestane Dış Ticaretimiz

Kestane dış ticaretimiz, 10 bin ton düzeyindedir. 2019 yılında kestane ihracatının %80'i İtalya'ya gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl 14 bin ton kestane ihracatı karşılığında 36milyon \$ ihracat geliri elde edilmiştir.

Çizelge-6 Kestane İhracatımız (Kg)

Ülkeler	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
İtalya	2.476.430	44,48	4.971.925	59,63	6.907.885	70,34	9.386.010	72,29	11.327.813	79,63
Lübnan	1.912.269	34,35	2.056.413	24,66	1.742.131	17,74	2.065.646	15,91	1.281.545	9,01
Almanya	186.711	3,35	286.285	3,43	295.235	3,01	255.904	1,97	293.700	2,06
Romanya	0	0,00	29.260	0,35	17.800	0,18	23.710	0,18	143.370	1,01
Fransa	10.315	0,19	4.190	0,05	127.940	1,30	48.047	0,37	211.858	1,49
S. Arabistan	118.835	2,13	69.324	0,83	26.265	0,27	178.184	1,37	186.375	1,31
Diğer	862.415	15,49	920.075	11,04	703.245	7,16	1.026.855	7,91	780.901	5,49
Toplam	5.566.975	100,00	8.337.472	100,00	9.820.501	100,00	12.984.356	100,00	14.225.562	100,00

Kaynak, TUIK

Kestane ithalatımız düşük olmakla birlikte, Çin'den yapılan kestane ithalatı son yıllardan önemli artış göstererek bin tonu geçmiştir. 2019 yılında 2362 ton kestane ithalatı için yaklaşık 1.7 milyon dolar ödenmiştir.

Cizelge-7 Kestane İthalatımız (Kg)

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019
Çin	508.786	74.577	749.000	1.489.000	2.362.020
Bosna-Hersek	3.000	-	-	-	-
İspanya	-	-	42.000	-	-
İtalya	-	-	24.000	22.050	-
Özbekistan	2.955	-	-	-	-
Yunanistan	9.750	-	-	-	-
Genel Toplam	524.491	74.577	815.000	1.511.050	2.362.020

Kaynak, TUİK

4. Dünya Kestane Dış Ticareti

Dünyada kestane ihracatı 100 bin tonu geçmektedir. Dünyada en fazla kestane ihracatı yapan ülke, toplam kestane ihracatının %31'ini gerçekleştiren Çin'dir.

Cizelge-8 Dünya Kestane İhracatı (ton)

Ülkeler	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
Çin	2.700	26.500	35.788	37.158	34.674	32.952	33.959	30,53
İtalya	20.939	16.667	22.414	18.936	15.104	12.996	15.454	13,90
Portekiz	3.731	6.150	8.553	6.842	18.186	19.793	13.281	11,94
Türkiye	1.120	3.086	5.321	3.073	5.567	8.337	9.821	8,83
İspanya	5.985	3.608	6.350	6.776	18.052	20.020	9.087	8,17
G. Kore	0	5.715	14.130	12.584	7.696	7.316	8.906	8,01
Yunanistan	1	4	65	184	3.781	3.549	4.124	3,71
Fransa	1.555	1.888	2.669	2.979	4.043	3.391	2.925	2,63
Arnavutluk	0	0	22	854	3.527	4.760	2.767	2,49
Hollanda	0	15	103	1.427	1.435	984	1.791	1,61
Dominik	0	0	0	0	2.000	1.789	1.300	1,17
Şili	0	0	34	124	2.836	1.432	1.179	1,06
Japonya	0	0	295	1.747	294	663	1.132	1,02
Diğer	66	283	1.673	8.996	11.670	7.069	5.491	4,94
Genel Toplam	36.097	63.916	97.417	101.680	128.865	125.051	111.217	100,00

Kaynak; FAOStat

Dünya kestane ihracatı 335 milyon dolarlık bir büyüklüğe sahiptir. Çin 2017 yılında 74 milyon dolarlık kestane ihracatı gerçekleştirmiştir.

Dünyada en fazla kestane ithalatı yapan ülke, toplam kestane ithalatının %21'ini gerçekleştiren İtalya'dır. İtalya 2017 yılında yaklaşık 22 bin ton kestane ithal etmiştir.

Cizelge-9 Dünya Kestane İthalatı (ton)

Ülkeler	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
İtalya	60	107	4.892	6.770	32.060	37.016	21.872	20,09
Çin	0	162	10.688	17.497	12.316	13.543	14.820	13,61
Fransa	6.467	5.732	11.232	7.978	11.463	8.750	9.747	8,95
Japonya	3.178	24.294	37.384	12.625	7.083	7.156	7.165	6,58
Tayland	0	0	622	4.657	4.982	4.815	5.319	4,89

Almanya	1.215	2.566	3.432	3.470	6.120	5.126	4.797	4,41
İspanya	0	305	2.707	2.051	3.942	3.314	4.032	3,70
ABD	6.135	2.416	4.428	4.902	4.352	4.112	3.349	3,08
Lübnan	963	900	1.713	2.760	3.061	3.174	3.265	3,00
İsrail	0	0	761	1.630	1.989	1.781	2.743	2,52
İsviçre	3.492	3.332	2.758	2.885	2.860	2.676	2.512	2,31
Avusturya	1.272	1.670	2.081	2.786	1.938	1.988	2.357	2,17
Günay Kore	0	20	76	1.337	1.620	1.977	2.264	2,08
Diğer Ülkeler	9.963	11.452	17.961	28.450	30.940	25.707	24.623	22,62
Genel Toplam	32.745	52.956	100.735	99.798	124.726	121.135	108.865	100,00

Kaynak; FAOStat

2017 yılında dünya kestane ithalatı 342 milyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. En fazla kestane ithalatı yapan İtalya, bu ithalat için 65 milyon dolar ödeme yapmıştır.

Çin’de *Castanea mollissima* (Çin keşanesi), Bolivya’da *Castanea crenata* (Japon keşanesi) türü yaygındır. Ülkemiz *Castanea sativa* (Avrupa keşanesi) üretiminde lider ülkedir. Doğal bir orman ağacı ve aynı zamanda Ege Bölgesinde yoğun bir şekilde görülen kapama bahçelerinde yer alan keşane ağaçlarından gerçekleştirilen üretim ile ülkemiz Avrupa’nın en önemli üretici ülkesidir.